

آفات پژوهش

محمد علی نجفی (کرمانشاهی)

انتشارات دارالتفسیر

۲
۱
نیز
۲۷

مرشاه	: نجفی، محمد علی، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: آفات پژوهش / محمد علی نجفی.
مشخصات نشر	: قم: دارالتفسیر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۷ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۵-۴۳۷-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: تحقیق -- روش شناسی
رده بندی کنگره	: ۱۸۰/۵۵C / ۱۳۹۳۳
رده بندی دیویی	: ۰۰۱/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۷۸۶۲۳

آفات پژوهش

مولف : محمد علی نجفی (کرمانشاهی)

ناشر : دارالتفسیر

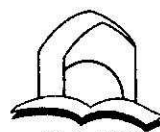
سال و نوبت چاپ : ۱۳۹۳ / اول

چاپخانه : نینوا - ۳۷۲۳۲۵۲۱

شمارگان : ۲۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۵-۴۳۷-۲

قیمت : ۵۰۰۰ تومان

انتشارات دارالتفسیر

قم، خیابان معلم

میدان روح الله

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۲۱۲

۰۲۵-۳۷۷۴۱۶۲۱

به نام خدای پژوهشگران!

مقدمه

اشتباه نشود! عنوان کتاب نمی‌خواهد این را القا نماید که پژوهش دارای آفت و آسیب است. اصل تحقیق و پژوهش همواره سودمند است و هرگز دارای آفت نیست، بلکه این فرد پژوهشگر یا بستر اجتماعی وی می‌باشد که ممکن است در رابطه با پژوهش دچار آسیب و آفت شود و به گونه ناصحیح مسیر پژوهش را طی کند. بدیهی است برای دستیابی کامل به نتایج پژوهش، باید از آفات و آسیب‌های این عرصه دوری گزید یا درصدد رفع آن‌ها بر آمد. عدم التفات به مقوله آفات پژوهشی، باعث می‌شود گاه برخی به اصطلاح پژوهش‌ها را چیزی شبیه یک «نمایشگاه آفت» و «دکان آسیب» ببینیم، چرا که انواع و اقسام آفت‌های پژوهشی در آنجا خودنمایی و اظهار وجود می‌کنند. بیماری نزد طبیب رفت تا بیماری او را تشخیص دهد. دکتر از بیمار خواست تا وضع و حال خودش را توضیح دهد. بیمار گفت: آقای دکتر! حال خیلی افتضاح است. حس می‌کنم ضرباتی مثل ضربه چکش به مغزم کوبیده می‌شود. معده‌ام آن اندازه درد می‌کند که گویا میخ طویله به دیواره‌اش کوبیده‌اند. درد زانوهایم هم به حدی است که انگار با ارّه آهن‌بر در حال بریدن آن‌ها هستند. بیمار همین‌طور گزارش احوال خودش را می‌داد و دکتر فلک زده هم هاج و واج، مبهوت شنیدن حرف‌های او بود. پس از اینکه گزارش دردهای بیمار تمام شد، دکتر کمی مکث کرد تا به خود

بیاید. سپس گفت: این توضیحاتی که شما دادید، نشانه هیچ بیماری و مرض خاصی نیست. فقط در داخل بدن شما یک دکان آهنگری باز شده است!

هدف ما در این کتاب بیان تعدادی از آفات پژوهش و ارائه راهکار برای رفع یا لااقل کاستن پاره‌ای از آنهاست. رویکرد کتاب بیشتر متوجه نواحی علوم انسانی و دانش‌های دینی است، اگر چه بسیاری از آفات مطرح شده در این اثر، در مورد پژوهش پیرامون سایر علوم و فنون نیز صدق می‌کند. همچنین با اینکه محتوای کتاب غالباً ناظر به رویکرد پژوهشی ما ایرانیان مسلمان است، ولی برای پژوهشگران غیر ایرانی نیز بسیاری از مضامین و محتویات کتاب خالی از فایده نیست. البته نویسنده مدعی نیست تمام آسیب‌های وادی تحقیق و آفات عرصه پژوهش را در این اثر جمع‌آوری و ذکر کرده، ولی می‌توان گفت: به فضل الهی اکثریت آفات و آسیب‌های پژوهشی را در این اثر می‌توان دید. آسیب‌ها و آفاتی که می‌توان با تفکر و اندیشه بدان‌ها رسید و تقریباً تمامی آن‌ها را در کتب و نوشته‌های دیگران نیز به صورت موجز یا مفصل و با تصریح و اشاره می‌شود یافت. نکته دیگر اینکه برگزیدن عناوین عام‌تر برای آسیب‌های کتاب ممکن بود، ولی به سبب برخی ضرورت‌ها؛ از جمله برجسته‌سازی دسته‌ای از آسیب‌های مهم و رایج؛ آن‌ها را به صورت جداگانه ذکر کرده‌ایم. کسان دیگری هم می‌توانند برای استحکام بنای پژوهش و به نیت رشد تمدن نوین اسلامی و ترقی روزافزون کشور، از زوایای دیگر و با تقسیم‌بندی‌های متنوع‌تر و بهتر به تبیین آفات پژوهش بپردازند. بدین امید که روزی شاهد زوال تمام آسیب‌های پژوهشی و آفات تحقیقی از مملکت خویش و بلکه از سراسر گیتی و جای‌جای جهان باشیم. إن شاء الله.

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۷	بخش اول: کلیات و مفاهیم
۸	۱. چیستی پژوهش و تحقیق
۹	۲. اهمیت پژوهش
۱۱	۳. پیشینه پژوهش
۱۲	۴. فواید و نتایج پژوهش
۱۶	۵. اخلاق پژوهش
۱۶	۶. مراتب پژوهش
۱۸	۷. گام های پژوهش
۲۰	بخش دوم: آفات پژوهش
۲۲	آفات فردی
۲۴	۱. نداشتن مایه کافی
۲۸	۲. نداشتن موضوع پژوهشی
۳۱	۳. موازی کاری
۳۲	۴. گم کردن مفهوم پژوهش
۳۴	۵. مطالعه غلط
۳۶	۶. یادداشت برداری غلط
۳۶	۷. جهل به ساختار پژوهش
۳۸	۸. عدم تفکیک ساختار پژوهش
۳۹	۹. اهمیت زیاد به ساختار و عبارات و الفاظ
۴۲	۱۰. ناقص گذاردن کار
۴۳	۱۱. کم صبری

۴۴.....	۱۲. عجله در ارائه پژوهش ..
۴۵.....	۱۳. عدم اطلاع از آرای دیگران ..
۴۶.....	۱۴. جدایی بین آموزش و پژوهش ..
۴۸.....	۱۵. در پی ذوالفنون شدن ..
۵۳.....	۱۶. تک فن بودن ..
۵۴.....	۱۷. ضعف در منبع شناسی ..
۵۶.....	۱۸. در دام تکثیر منبع افتادن ..
۵۷.....	۱۹. عدم اقرار به ندانستن ..
۵۹.....	۲۰. اظهار نظر همواره قطعی ..
۶۲.....	۲۱. عدم انس با کتاب ..
۶۵.....	۲۲. استناد به منابع واسطه ای ..
۶۷.....	۲۳. عدم ارزش گذاری منابع ..
۶۹.....	۲۴. عدم ذکر منبع ..
۷۱.....	۲۵. ابهام در استناد نظرات به دیگران ..
۷۳.....	۲۶. عدم بازبینی پژوهش ..
۷۵.....	۲۷. عدم پذیرش نقدهای وارد ..
۷۶.....	۲۸. عدم پیشینه شناسی ..
۷۸.....	۲۹. عدم جامع نگری منابع ..
۷۹.....	۳۰. ضیق دیدن دایره علوم ..
۸۰.....	۳۱. انزوا ..
۸۱.....	۳۲. تندخوانی ..
۸۱.....	۳۳. نتیجه محوری ..
۸۳.....	۳۴. عدم جسارت علمی ..
۸۳.....	۳۵. نداشتن سند چشم انداز و نقشه راه ..

۳۶. نداشتن کتابخانه شخصی ۸۵
۳۷. نداشتن کتاب و منبع کافی ۸۷
۳۸. نداشتن روح علمی ۸۹
۳۹. مخالفت مستمر با نظرات دیگران ۸۹
۴۰. ورود در اقالیم ممنوعه ۹۱
۴۱. تک زبانه بودن و ترجمه محوری ۹۲
۴۲. ندانستن زبان های متعدد ۹۳
۴۳. عدم تسلط بر زبان ۹۵
۴۴. منبع زنی ناشیانه ۹۵
۴۵. دوستی با نویسندگان و دانشمندان ۹۶
۴۶. همت کوتاه ۹۷
۴۷. عدم رجوع به متخصصان زنده ۹۸
۴۸. بی توجهی به آثار مخطوط ۹۹
۴۹. همه چیز را در کتاب دیدن ۹۹
۵۰. سرقت ۱۰۰
۵۱. خواب ۱۰۱
۵۲. دوستان تنبل ۱۰۳
۵۳. مهمانی زیاد ۱۰۴
۵۴. محل زندگی ناآرام ۱۰۶
۵۵. کم اعتنایی به اهل و عیال ۱۰۸
۵۶. عدم هدف ۱۰۹
۵۷. داشتن هدف های پولی و پست ۱۱۰
۵۸. اصرار بر صحت نظر شاذ خود ۱۱۲
۵۹. داشتن پیش فرض ۱۱۲

۶۰. بت سازی از غیر	۱۱۵
۶۱. کار	۱۱۶
۶۲. طمع	۱۱۷
۶۳. انس با دشمنان حقیقت	۱۱۸
۶۴. اعمی مسلک نبودن	۱۲۰
۶۵. بیماری	۱۲۴
۶۶. ورزش	۱۲۵
۶۷. تلویزیون	۱۲۶
۶۸. سفر بسیار	۱۲۶
۶۹. عبادت	۱۲۸
۷۰. شکم	۱۳۰
۷۱. بخل در ارائه پژوهش	۱۳۱
۷۲. بدعت گزاری	۱۳۱
۷۳. به ساز دیگران رقصیدن	۱۳۲
۷۴. بی ادبی و سلب توفیق	۱۳۳
۷۵. انجام کارهای برکت زدا	۱۳۴
۷۶. ترس از کمی یار	۱۳۵
۷۷. بی تفاوت نسبت به نیازهای جامعه	۱۳۵
۷۸. پژوهش برای جبهه باطل	۱۳۶
۷۹. ترجیح پژوهش های غیر اهم	۱۳۷
۸۰. عدم فهم مشرب های خاص	۱۳۷
۸۱. عدم همنشینی با بزرگان	۱۴۰
۸۲. تقیه و اجبار	۱۴۱
۸۳. خلط سخنرانی با نوشته	۱۴۲

۸۴. خلط منابع ناقص با کامل ۱۴۵
۸۵. سرقت ۱۴۶
۸۶. بی انصافی ۱۴۷
۸۷. بی برنامه بودن ۱۴۸
۸۸. به دنبال شهرت بودن ۱۴۸
۸۹. ترس از شهرت ۱۴۹
۹۰. تشنگی فکر و قلم ۱۵۰
۹۱. تعصب بدوی ۱۵۲
۹۲. ایجاز، مغلّ و اطناب مملّ ۱۵۳
۹۳. تقلید ۱۵۴
۹۴. تک روی ۱۵۵
۹۵. تکثر عرضی پژوهش ها ۱۵۶
۹۶. تولید فکر تنازلی ۱۵۸
۹۷. تولید فکر راکد ۱۵۹
۹۸. بودن در جوامع بسته ۱۶۰
۹۹. حسن ظن و سوء ظن ۱۶۰
۱۰۰. عدم شناخت مخاطب ۱۶۱
۱۰۱. عدم اعتدال ۱۶۲
۱۰۲. جمود بر گذشته ۱۶۲
۱۰۳. حسادت ۱۶۴
۱۰۴. خودرایی ۱۶۴
۱۰۵. محیط زیست مرطوب! ۱۶۵
۱۰۶. در امواج منفی غرق بودن ۱۶۶
۱۰۷. غرور به کشفیات ۱۶۷

۱۷۰.....	۱۰۸. توهم.....
۱۷۰.....	۱۰۹. تکیه بر ذهن در استناد مطالب.....
۱۷۱.....	۱۱۰. نداشتن نظم و منطق.....
۱۷۳.....	۱۱۱. عدم آزاداندیشی.....
۱۷۳.....	۱۱۲. غیبت امام.....
۱۷۵.....	۱۱۳. عدم زمان سنجی.....
۱۷۷.....	۱۱۴. خستگی.....
۱۷۸.....	۱۱۵. ترس از نیافتن مطلب نو.....
۱۸۰.....	۱۱۶. غنیمت ندانستن شب.....
۱۸۱.....	۱۱۷. دوری از گرسنگی و روزه.....
۱۸۲.....	۱۱۸. عدم توسل.....
۱۸۳.....	۱۱۹. عدم ولایت.....
۱۸۵.....	۱۲۰. نحوست.....
۱۸۶.....	۱۲۱. «تبدل رأی» مکرر(به ویژه در علوم معقول).....
۱۸۷.....	۱۲۲. عدم تبدل رأی(به ویژه در علوم منقول).....
۱۸۸.....	۱۲۳. لحن تند.....
۱۸۹.....	۱۲۴. همایش ها.....
۱۹۰.....	۱۲۵. عاشق نبودن.....
۱۹۰.....	۱۲۶. عدم اخلاص.....
۱۹۲.....	۱۲۷. عدم کارگروهی در کلان پروژه ها.....
۱۹۳.....	۱۲۸. غرب زدگی و غرب ستیزی.....
۱۹۴.....	۱۲۹. غرب زدگی و غرب ستیزی.....
۱۹۵.....	۱۳۰. باستان گرایی و باستان ستیزی.....
۱۹۶.....	۱۳۱. انحصارگرایی دانش.....

۱۹۷.....	۱۳۲. فقر مالی
۱۹۸.....	۱۳۳. فقط در پی ایجاد تحول بودن
۱۹۹.....	۱۳۴. حاشیه پردازی
۱۹۹.....	۱۳۵. بودن در گود سیاست
۲۰۲.....	۱۳۶. سیاست زدگی
۲۰۲.....	۱۳۷. اینترنت
۲۰۴.....	۱۳۸. ناامیدی
۲۰۴.....	۱۳۹. نرم افزارمحوری
۲۰۶.....	۱۴۰. وسواس
۲۰۷.....	۱۴۱. اسهال نگارشی!
۲۰۸.....	۱۴۲. بی توجهی به پژوهش عملی
۲۰۹.....	۱۴۳. ندیدن مصالح مهمتر
۲۱۰.....	۱۴۴. رگ های گردن قوی
۲۱۱.....	۱۴۵. در اقلیم امامت وارد شدن
۲۱۴.....	۱۴۶. نوشته های خودیانه!
۲۱۵.....	۱۴۷. کشف و شهود
۲۱۷.....	۱۴۸. عدم صرف وقت کافی
۲۱۸.....	۱۴۹. پیری
۲۱۹.....	۱۵۰. بی زنی
۲۲۰.....	۱۵۱. زن داشتن
۲۲۲.....	۱۵۲. زن بودن
۲۲۷.....	۱۵۳. عدم توجه به شبهه
۲۲۷.....	۱۵۴. عدم عمل به آفات پژوهش

آفات پژوهش های گروهی ۲۲۸

۱. فاصله علمی زیاد افراد ۲۲۹
۲. تقسیم نامتعادل کار ۲۳۰
۳. قلم و بیان متفاوت ۲۳۱
۴. ویراستار کم سواد ۲۳۱
۵. اختلافات مبنایی ۲۳۲
۶. روش های متفاوت ۲۳۳
۷. استبداد رأی سرگروه ۲۳۴
۸. دقت کم سرگروه ۲۳۴
۹. تبعیت از جریان های تعریف شده ۲۳۵
۱۰. عدم مشورت ۲۳۶
۱۱. هزینه بسیار ۲۳۷

آفات اجتماعی پژوهش ۲۳۷

۱. بی توجهی به افزایش نیروی انسانی ۲۳۸
۲. جوامع بسته ۲۳۹
۳. تحقیقات سفارشی ۲۴۰
۴. سطح نازل پژوهشگران معاصر ۲۴۰
۵. استبداد ۲۴۲
۶. به ساز مردم رقصیدن ۲۴۳
۷. عدم التفات به وقوع انقلاب اسلامی ۲۴۵
۸. جدایی آموزش از پژوهش ۲۴۵
۹. قبیله گرایی ۲۴۶
۱۰. فریفته موج علمی رایج بودن ۲۴۷
۱۱. گذشته گرایی ۲۴۸

۱۲. عدم تناسب وضع جامعه با پژوهش ها ۲۵۰

۱۳. عدم چاپ مخطوطات ۲۵۱

۱۴. عدم هزینه کرد ۲۵۳

۱۵. عدم ارائه تسهیلات به محققان ۲۵۴

۱۶. گم کردن هدف توسط نهادهای علمی ۲۵۵

۱۷. کاربردی نکردن پژوهش ها ۲۵۵

منابع: ۲۶۳